

Brüssel, 29.3.2021
COM(2021) 163 final

2021/0086 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

**millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1352, millega antakse Malta Vabariigile
määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19
puhanguga kaasnenud eriolukorras**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Nõukogu määruses (EL) 2020/672 (edaspidi „TERA määrus“) on sätestatud õigusraamistik liidu finantsabi andmiseks liikmesriikidele, kus on COVID-19 puhangu tõttu tõsised majandushäired või suur oht nende tekkeks. TERA määruse alusel antav toetus on mõeldud selleks, et rahastada eelkõige lühendatud tööaja kavasad või muid samalaadseid meetmeid, mille eesmärk on kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid ning seega vähendada töötust ja sissetulekute kaotust, samuti selleks, et rahastada mõnda eelkõige töökohal kohaldatavat tervisemeedet.

25. septembril 2020 andis nõukogu Maltale rahalist abi, et täiendada tema riiklikke jõupingutusi, leevendamaks COVID-19 puhangu mõju ning selle sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele.

10. märtsil 2021 esitas Malta uue taotluse TERA määruse alusel liidu finantsabi saamiseks.

Kooskõlas TERA määruse artikli 6 lõikega 2 konsulteeris komisjon Malta ametiasutustega, veendumaks, et Malta tööturumeetmetega otseselt seotud tegelikud ja kavandatud kulutused on COVID-19 pandeemia tõttu järsult ja oluliselt suurenenud. Kasvanud kulutused, mille jaoks täiendavat finantsabi taotletakse, on seotud järgmise olemasoleva meetmega, millele on osutatud nõukogu rakendusotsuses (EL) 2020/1352:

- a) COVID-19 puhanguga seotud palgatoetus töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele pandeemiast põhjustatud häirete tagajärgede leevendamiseks. 2020. aasta märtsist juunini oli täiskohaga töötajatel, kes töötavad kriisist enim mõjutatud sektorites (loetletud A lisas), õigus saada palgatoetust 800 eurot kuus (osalise tööajaga töötajatel 500 eurot kuus). B lisas loetletud vähem mõjutatud sektorites võisid täistööajaga töötajad saada 160 eurot kuus (osalise tööajaga töötajad 100 eurot kuus). 2020. aasta juulis ajakohastati kahes lisas esitatud sektorite loetelu. Varem kava raames toetatud, kuid ajakohastatud A või B lisast välja jäetud sektorite täiskohaga töötajatele nähti ette 600 euro suurune palgatoetus. Nende tingimustega kava pikendati 2020. aasta lõpuni. Alates 2021. aasta jaanuarist kajastab palgatoetuse suurus müügikäibe vähenemist: käibe kuue kuu jooksul 2019. aasta märtsist kuni oktoobrini võrreldes kuue kuu jooksul 2020. aasta märtsist kuni oktoobrini deklareeritud käibega. Kui käibemaksuandmed ei ole kättesaadavad, makstakse palgatoetus välja 2020. aastal kohaldatud kriteeriumide alusel. Kava plaanitakse rakendada 2021. aasta lõpuni. 2021. aasta teisel poolel jääb toetus kooskõlas kehtestatud parameetritega jõusse majutus- ja toitlustustegevuse puhul. Muude abikõlblike tegevuste puhul väheneb see kolmandas kvartalis 66 %-le ja aasta viimases kvartalis 33 %-le. Kava jääb kättesaadavaks ainult neile ettevõtjatele, kes olid abikõlblikud juba algse kava alusel. Uute eeskirjade kohaselt hõlmab kava ka töötajate asendamist (st nende asendamist, kes lõpetasid töösuhte vabatahtlikult pärast 2020. aasta juunit), tingimusel et ei ületata töötajate esialgset arvu, nagu see oli 2020. aasta mai lõpu seisuga. Ametiasutused tegid taotluse ainult selle osa avaliku sektori kulutuste kohta, mis on seotud pidevalt töötanud töötajatega, jättes välja selle osa, mis on seotud äsja tööle võetud uute töötajatega.

Malta on esitanud komisjonile asjakohase teabe.

Kättesaadavaid tõendeid arvesse võttes teeb komisjon nõukogule ettepaneku võtta vastu rakendusotsus, millega antakse Maltale TERA määruse alusel finantsabi, et toetada eespool nimetatud meetme rakendamist.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas nõukogu määrusega (EL) 2020/672, mille alusel see on tehtud.

Ettepanek lisandub teisele liidu õigusaktile, mille alusel toetatakse liikmesriike hädaolukordades, nimelt nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrusele (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu Solidaarsusfondi loomise kohta (edaspidi „määrus (EÜ) nr 2012/2002“). 30. märtsil võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/461, millega muudetakse nimetatud õigusakti, laiendades selle kohaldamisala ulatuslikele rahvatervise hädaolukordadele ja määrares kindlaks konkreetsed rahastamiskõlblikud meetmed.

- **Kooskõla liidu muude tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on üks paljudest meetmetest, mis on välja töötatud praegusele COVID-19 pandeemiale reageerimiseks (näiteks koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus), ning see täiendab muid tööhõivet toetavaid vahendeid, nagu Euroopa Sotsiaalfond ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI) / InvestEU fond. Praeguse COVID-19 puhangu ajal liikmesriikide toetamiseks laenude võtmist ja andmist käsitlev ettepanek toimib eelkõige teise kaitseliinina, mille kaudu rahastatakse lühendatud tööaja kavasad ja samalaadseid meetmeid, aidates säilitada töökohti ning kaitstes seega töotajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuseriski eest.

2. **ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS**

- **Õiguslik alus**

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on nõukogu määrus (EL) 2020/672.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanek on vastus liikmesriigi taotlusele ja sellega näidatakse Euroopa solidaarsust, andes COVID-19 puhangust mõjutatud liikmesriigile ajutiste laenudena liidu finantsabi. Selline finantsabi toimib teise kaitseliinina ja sellega toetatakse ajutiselt valitsemissektori kulutuste suurendamist seoses lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmetega, et aidata riigil kaitsta töökohti ning seega kaitsta töotajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuseriski ja sissetuleku kaotuse eest.

Toetus aitab kriisist mõjutatud inimesi ning leevendab praeguse COVID-19 kriisi otsest ühiskondlikku ja majanduslikku mõju.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas. See ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik ettepaneku eesmärkide saavutamiseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Kuna ettepanek tuli koostada kiiresti, et nõukogu saaks selle õigel ajal vastu võtta, ei olnud võimalik sidusrühmadega konsulteerida.

- **Mõjuhindang**

Kuna ettepanek on kiireloomuline, siis mõju ei hinnatud.

4. MÕJU EELARVELE

Komisjonil peaks olema võimalik võtta finantsturgudelt laenu, et laenata seda edasi liikmesriigile, kes taotleb finantsabi TERA rahastamisvahendist.

Lisaks liikmesriikide garantiidele hõlmab raamistik muid kaitsemeetmeid, et tagada kava rahaline usaldusväärsus:

- range ja konservatiivne finantsjuhtimine;
- sellise laenuportfelli loomine, mis piirab kontsentratsiooniriski, iga-aastast riskipositsiooni ja ülemäärast riskipositsiooni üksikute liikmesriikide suhtes, tagades samal ajal piisavad vahendid kõige enam abi vajavatele liikmesriikidele, ning
- võla pikendamise võimalused.

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1352, millega antakse Malta Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. mai 2020. aasta määrust (EL) 2020/672, millega luuakse COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA),¹ eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Malta 7. augustil 2020 esitatud taotluse alusel andis nõukogu 25. septembril 2020 Maltale finantsabi laenuna, mille maksimaalne summa on 243 632 000 eurot ja maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg 15 aastat, et täiendada tema riiklikke jõupingutusi, leevendamaks COVID-19 puhangu mõju ning selle sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele.
- (2) Laenu võtmise eesmärk oli rahastada Malta vastuvõetud lühendatud tööaja kavasid, samalaadseid meetmeid ja tervisemeetmeid, nagu on osutatud nõukogu rakendusotsuses (EL) 2020/1352².
- (3) Oluline osa Malta tööjõust on jätkuvalt COVID-19 puhangu tõttu halvatud. See on kaasa toonud Malta avaliku sektori kulutuste järsu ja olulise suurenemise seoses meetmega, millele on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1352 artikli 3 punktis a.
- (4) COVID-19 puhang ja erakorralised meetmed, mida Malta on võtnud 2020. ja 2021. aastal, et ohjeldada puhangut ning leevendada selle sotsiaal-majanduslikke ja tervisega seotud tagajärgi, on avaldanud ja avaldavad endiselt ränka mõju riigi rahandusele. Komisjoni 2020. aasta sügisprognoosis eeldati, et Malta valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg on 2020. aasta lõpus vastavalt 9,4 % ja 55,2 % sisemajanduse koguproduktist (SKP). Prognoosi kohaselt väheneb Malta valitsemissektori eelarvepuudujääk 2021. aastal 6,3 %-le ja võlg suureneb 60,0 %-le SKPst. Komisjoni 2021. aasta talvise vaheprognoosi järgi peaks Malta SKP suurenema 2021. aastal 4,5 %.
- (5) 10. märtsil 2021 taotles Malta liidult lisafinantsabi summas 177 185 000 eurot, et täiendada jätkuvalt 2020. ja 2021. aastal võetud riiklikke meetmeid, leevendamaks

¹ ELT L 159, 20.5.2020, lk 1.

² Nõukogu 25. septembri 2020. aasta rakendusotsus (EL) 2020/1352, millega antakse Malta Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras, ELT L 314, 29.9.2020, lk 42.

COVID-19 puhangu mõju ja selle sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele. Eelkõige puudutab see põhjenduses 6 osutatud meetet.

- (6) Malta ettevõtlusseaduse (Malta seaduste kogu peatükk 463) „Malta Enterprise Act (Chap. 463 of the Laws of Malta)“ / „L-Att dwar il-Korporazzjoni għall-Intrapriża ta' Malta (Kap. 463 tal-Liġijiet ta' Malta)“ ja valitsuse 13. aprilli 2020. aasta teatisega nr 389 „Government Notice No 389 of 13 April 2020“ / „Notifikazzjoni tal-Gvern Nru 389 tat-13 ta' April 2020“, millele on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1352 artikli 3 punktis a, nähti ette COVID-19 puhanguga seotud palgatoetus töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele pandeemiast põhjustatud häirete tagajärgede leevendamiseks. 2020. aasta märtsist juunini oli täiskohaga töötajatel, kes töötavad kriisist enim mõjutatud sektorites (loetletud A lisas), nagu on osutatud valitsuse teatises, õigus saada palgatoetust 800 eurot kuus. Valitsuse teatises osutatud B lisas loetletud vähem mõjutatud sektorites võisid täistööajaga töötajad saada 160 eurot kuus. Toetust anti ka osalise tööajaga töötajatele, kuid väiksemas summas. 2020. aasta juulis ajakohastati kahes lisas esitatud sektorite loetelu. Varem kava raames toetatud, kuid ajakohastatud A või B lisast välja jäetud sektorite täiskohaga töötajatele nähti ette 600 euro suurune palgatoetus. Nende tingimustega kava pikendati 2020. aasta lõpuni. Alates 2021. aasta jaanuarist kajastab palgatoetuse suurus müügikäibe vähenemist: käibe kuue kuu jooksul 2019. aasta märtsist kuni oktoobrini võrreldes kuue kuu jooksul 2020. aasta märtsist kuni oktoobrini deklareeritud käibega. Kui käibemaksuandmed ei ole kättesaadavad, makstakse palgatoetus välja 2020. aastal kohaldatud kriteeriumide alusel. Kava plaanitakse rakendada 2021. aasta lõpuni. 2021. aasta teisel poolel jääb toetus kooskõlas kehtestatud parameetritega jõusse majutus- ja toitlustustegevuse puhul. Muude abikõlblike tegevuste puhul väheneb see kolmandas kvartalis 66 %-le ja aasta viimases kvartalis 33 %-le. Kava jääb kättesaadavaks ainult neile toetussubjektidele, kes olid abikõlblikud juba algse kava alusel. Praegu rakendab seda kava praktikas asutus Malta Enterprise ja seda täpsustatakse peagi avaldatavas valitsuse teatises. Uute eeskirjade kohaselt hõlmab kava ka töötajate asendamist (st nende asendamist, kes lõpetasid töösuhte vabatahtlikult pärast 2020. aasta juunit), tingimusel et ei ületata töötajate esialgset arvu, nagu see oli 2020. aasta mai lõpu seisuga. Ametiasutused tegid taotluse ainult selle osa avaliku sektori kulutuste kohta, mis on seotud pidevalt töötanud töötajatega, jättes välja selle osa, mis on seotud äsja tööle võetud uute töötajatega.
- (7) Malta vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud finantsabi taotlemise tingimustele. Malta on esitanud komisjonile asjakohased tõendid selle kohta, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulutused on alates 1. veebruarist 2020 suurenenud 427 961 805 euro võrra riiklike meetmete tõttu, mis on võetud COVID-19 puhangu sotsiaal-majandusliku mõju leevendamiseks. See on järsk ja oluline suurenemine, sest see on otseselt seotud sellise olemasoleva lühendatud tööaja kavaga samalaadse riikliku tööturumeetme pikendamisega, millega on hõlmatud oluline osa Malta ettevõtjatest ja töøjõust. Malta rahastas suurenenud avaliku sektori kulutusi 7 144 805 euro ulatuses oma vahenditest.
- (8) Komisjon on määruse (EL) 2020/672 artikli 6 kohaselt Malta konsulteerinud ning veendunud, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulutused on järsult ja oluliselt suurenenud otseselt seoses lühendatud tööaja kavaga samalaadse meetmega, millele 10. märtsi 2021. aasta taotluses osutati.
- (9) Seetõttu tuleks Maltale anda finantsabi COVID-19 puhangust põhjustatud tõsiste majandushäirete sotsiaal-majanduslike tagajärgedega tegelemiseks. Komisjon peaks

tegema otsused osamaksete ja osade lõpptähtaegade, suuruse ja väljamaksmise kohta tihedas koostöös riiklike ametiasutustega.

- (10) Malta ja komisjon peaksid võtma käesolevat otsust arvesse määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 osutatud laenulepingus.
- (11) Käesolev otsus ei tohiks piirata ühegi sellise menetluse tulemust, mis võidakse alkatada seoses siseturu toimimise moonutamisega, eelkõige aluslepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike aluslepingu artikli 108 kohasest kohustusest teavitada komisjoni võimalikest riigiabi juhtudest.
- (12) Malta peaks komisjoni korrapäraselt teavitama kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest, et komisjon saaks hinnata, millises ulatuses on Malta neid kulutusi teinud.
- (13) Finantsabi andmise otsuse tegemisel on arvesse võetud Malta olemasolevaid ja eeldatavaid vajadusi ning määruse (EL) 2020/672 kohaseid finantsabi taotlusi, mille teised liikmesriigid on juba esitanud või kavatsevad esitada, kohaldades sealjuures võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsust (EL) 2020/1352 muudetakse järgmiselt.

- (1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liit annab Maltale laenu kuni 420 817 000 eurot. Laenu maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg on 15 aastat.“;

- (b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Esimene osamakse tehakse määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 sätestatud laenulepingu jõustumisel. Kõik edasised osamaksed tehakse vastavalt kõnealuse laenulepingu tingimustele, või kui see on asjakohane, siis viimase *addendum*’i jõustumisel või vastavalt Malta ja komisjoni vahel sõlmitud muudetud laenulepingule.“

- (2) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

Malta võib rahastada järgmisi meetmeid:

- (a) COVID-19 puhanguga seotud palgatoetus, nagu on ette nähtud Malta ettevõtlusseaduse (Malta seaduste kogu peatükk 463) „Malta Enterprise Act (Chap. 463 of the Laws of Malta)“ / „L-Att dwar il-Korporazzjoni għall-Intrapriża ta’ Malta (Kap. 463 tal-Liġijiet ta’ Malta)“ ja valitsuse 13. aprilli 2020. aasta teatisega nr 389 „Government Notice No 389 of 13 April 2020“ / „Notifikazzjoni tal-Gvern Nru 389 tat-13 ta’ April 2020“ (pikendatud ja muudetud vastavalt 2020. ja 2021. aastal);

- (b) COVID-19 puhanguga seotud puudetoetus, nagu on ette nähtud valitsuse 25. märtsi 2020. aasta teatisega nr 331 „Government Notice No 331 of 25 March 2020“ / „Notifikazzjoni tal-Gvern Nru 331 tal-25 ta' Marzu 2020“;
- (c) COVID-19 puhanguga seotud vanemahüvitis, nagu on ette nähtud valitsuse 25. märtsi 2020. aasta teatisega nr 330 „Government Notice No 330 of 25 March 2020“ / „Notifikazzjoni tal-Gvern Nru 330 tal-25 ta' Marzu 2020“;
- (d) COVID-19 puhanguga seotud tervisehüvitis, nagu on ette nähtud valitsuse 30. märtsi 2020. aasta teatisega nr 353 „Government Notice No 353 of 30 March 2020“ / „Notifikazzjoni tal-Gvern Nru 353 tat-30 ta' Marzu 2020“.

(3) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 4

1. Malta teavitab komisjoni kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest hiljemalt 30. märtsil 2021 ja seejärel iga kuue kuu tagant, kuni kavandatud avaliku sektori kulutused on täielikult tehtud.
2. Kui artiklis 3 osutatud meetmed põhinevad kavandatud avaliku sektori kulutustel ja nende suhtes on kohaldatud rakendusotsust, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1352, teavitab Malta komisjoni kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest kuue kuu jooksul pärast kõnealuse otsuse vastuvõtmise kuupäeva ja seejärel iga kuue kuu tagant, kuni avaliku sektori kulutused on täielikult tehtud.“

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Malta Vabariigile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*